

Wspólne stanowisko Europêche i EU IUU Coalition na temat zmiany rozporządzenia UE w sprawie kontroli rybołówstwa

15 październik 2020

W celu zapewnienia ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybnych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb)¹, UE przyjęła w 2010 roku ambitne rozporządzenie ustanawiające skuteczny system kontroli, inspekcji i egzekwowania przepisów prawa². Sektor rybołówstwa i organizacje pozarządowe podpisujące niniejsze stanowisko uznają niekwestionowany wkład tego rozporządzenia w poprawę systemów kontroli rybołówstwa i przestrzegania WPRyb. Niemniej jednak, zarówno Europejski Trybunał Obrachunkowy³, jak i Komisja Europejska wskazały pewne wady wdrażania rozporządzenia, głównie wynikające z niedociągnięć ze strony państw członkowskich oraz braku stosowania niektórych przepisów, takich jak wymiana danych, sankcje, systemy punktów i identyfikowalność. Ponadto, obecny system kontroli jest rozproszony na wiele nakładających się tekstów prawnych, co komplikuje kontrole i operacje połowowe, podważając pewność prawa. W konsekwencji zachodzi duża potrzeba uproszczenia aktualnego systemu.

Niżej podpisane zainteresowane strony pragną podkreślić znaczenie polityki kontrolnej UE jako jednego z głównych filarów WPRyb. W związku z powyższym decydenci UE powinni uważnie przyrzeć się poniższym wspólnym priorytetom:

1. Identyfikowalność

Zapewnienie identyfikowalności produktów morza od miejsca połowu do punktu sprzedaży jest niezbędne do zwalczania połowów NNN (nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych) i zapewnienia zdrowego rybołówstwa, zarówno w UE, jak i poza nią. Pod tym względem UE ponosi szczególną odpowiedzialność jako globalnie wiodący rynek produktów morza opierający się w ponad 60% na imporcie. Zwracamy się do Parlamentu Europejskiego i Rady UE o poparcie wniosku Komisji w sprawie wprowadzenia ulepszonej, cyfrowej identyfikowalności. Aby wzmocnić wniosek Komisji i poprawić możliwość sprawdzenia legalności pochodzenia ryb, zalecamy dodanie do świadectwa połowowego numeru IMO dla wszystkich kwalifikujących się jednostek połowowych, a także polepszenie dokładności obszaru połowu.

Ponadto niżej podpisani popierają przyjęcie jasnych zasad dotyczących tworzenia i identyfikowalności partii, aby wszystkie produkty rybne, zarówno przetworzone jak i świeże, w równym stopniu podlegały rygorystycznym wymogom identyfikowalności po pierwszej sprzedaży, niezależnie od ich pochodzenia.

Wyraźne są oznaki występowania rozbieżności na poziomie kontroli importu do UE w poszczególnych krajach członkowskich, co stwarza nierówne warunki i nadużywa

całego systemu. Z tego powodu potrzebne jest skuteczne i zharmonizowane wdrożenie cyfrowego systemu certyfikacji połowów. Wymagałoby to elektronicznej bazy danych umożliwiającej wymianę informacji o przesyłkach między państwami członkowskimi oraz minimalnego poziomu zharmonizowanej oceny ryzyka w celu zapewnienia, że produkty odrzucone w jednym kraju nie wejdą na rynek UE przez inne państwo. Pozwoliłoby to na lepszą współpracę między państwami członkowskimi tranzytu i przeznaczenia. Dlatego popieramy wniosek Komisji dotyczący stworzenia ogólnounijnej bazy danych świadectw połowowych (CATCH) i zalecamy, aby zawierała ona narzędzia oceny ryzyka.

Unijne rozporządzenie w sprawie NNN⁴ uznawane jest za najbardziej skuteczny instrument prawny do zapewnienia legalnego rybołówstwa, który tym samym zachęca do zrównoważonych połowów na całym świecie. Aby wysiłki UE na rzecz poprawy globalnego zarządzania oceanami nie zostały osłabione, niezbędna jest poprawa spójności z polityką handlową UE – w tym z preferencyjnymi umowami taryfowymi, takimi jak ogólny system preferencji (GSP +) lub autonomiczne kontyngenty taryfowe i umowy o wolnym handlu. Może to obejmować zezwolenie na zawieszenie takich instrumentów lub odnośnych negocjacji do czasu, gdy zostanie stwierdzone, że dane państwo trzecie należycie wypełnia swoje obowiązki w zakresie zapobiegania, powstrzymywania i eliminowania połowów NNN na mocy prawa międzynarodowego lub innych wiążących środków regionalnych wobec państwa bandery, państwa portu, państwa nadbrzeżnego lub państwa zbytu.

2. Tradycyjne rybołówstwo małoskalowe

Rybołówstwo na małą skalę ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia środków do życia społeczności przybrzeżnych i odgrywa ważną rolę w zrównoważonym rozwoju. W celu usprawnienia rejestracji połowów i gromadzenia danych dotyczących pozycji jednostek, Komisja proponuje wprowadzenie technologii cyfrowych, aby ulepszyć ocenę, monitorowanie i kontrolę operacji połowowych, co z kolei ma zagwarantować dokładne rozliczanie połowów małych jednostek, zwłaszcza że stanowią one co najmniej 75% liczby unijnych jednostek połowowych⁵.

W związku z tym zalecamy, aby Parlament Europejski i Rada UE poparły wniosek Komisji Europejskiej dotyczący rozszerzenia stosowania systemów danych o pozycji jednostek na działalność połowową prowadzoną na niewielką skalę. Urządzenia te muszą być małe, tanie i nie mogą zakłócać bezpiecznej eksploatacji statków i narzędzi połowowych. Ponadto technologia ta musi zostać dostosowana do różnych działań połowowych z

uwzględnieniem potrzeby interoperacyjności i musi umożliwić wymianę informacji z innymi odpowiednimi systemami i bazami danych organów publicznych.

Ponadto zachęcamy instytucje UE do poparcia wniosku Komisji dotyczącego wprowadzenia wymogu stosowania elektronicznych dzienników połowowych do rejestrowania operacji małych jednostek przy użyciu zharmonizowanego i uproszczonego formularza. Wprowadzenie nowej technologii powinno być łatwe w instalacji, przyjazne dla użytkownika i tanie, bez potrzeby nakładania nadmiernie skomplikowanych i uciążliwych wymagań na małe jednostki, zwłaszcza te bezpokładowe.

Chcielibyśmy także podkreślić trudności i zagrożenia dla małych jednostek rybackich zmuszonych do oczekiwania przed miejscem wyładunku w niesprzyjających warunkach pogodowych, jedynie w celu wypełnienia i złożenia elektronicznego dziennika połowów. Na większości takich jednostek jest tylko dwóch członków załogi, a kapitan wykonuje również prace na pokładzie. Ponadto wiele z nich jest obsługiwanych przez jedną osobę, dlatego ważne jest, aby informacje mogły być przekazywane cyfrowo i bezpiecznie z portu wyładunku. Decydenci powinni wziąć pod uwagę powyższe okoliczności.

Aby ułatwić wprowadzenie proponowanych nowych technologii na małych jednostkach rybackich, powinny one być objęte wsparciem finansowym UE pokrywającym 100% kosztów zakupu i instalacji nowych urządzeń na pokładzie.

Połowy rekreacyjne mogą mieć pozytywny wpływ na ochronę przyrody i zapewnić korzyści społeczno-ekonomiczne, jeśli są odpowiednio zarządzane. Dlatego połowy pochodzące z rybołówstwa rekreacyjnego nie mogą trafiać na rynek. Rybołówstwo rekreacyjne należy poddać zarządzaniu oraz przeprowadzić odpowiednią ocenę jego wpływu na zasoby rybne. Środki zarządzania powinny opierać się na ocenie ryzyka dotyczącej wpływu połowów rekreacyjnych na stada ryb oraz na danych dobrej jakości.

3. Sankcje

Obecnie państwa członkowskie stosują bardzo zróżnicowane sankcje, a system punktów nie jest konsekwentnie stosowany. Ujednolicone stosowanie prawa ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia równego i sprawiedliwego traktowania rybaków w całej Europie.

Zgodnie z art. 100 i nast. obecnego rozporządzenia w sprawie kontroli Komisja powinna przeprowadzać weryfikacje, niezależne inspekcje i składać sprawozdania z audytu, aby zapewnić skuteczne wdrażanie przepisów WPRyb oraz obowiązujących programów i przepisów kontrolnych, w tym kontroli importowych przez wszystkie państwa członkowskie.

Obecnie dostępne są jedynie minimalne informacje na temat tych audytów. W innych obszarach prawa unijnego audyty są publiczne. Dzieje się tak, na przykład, w obszarze zgodności z prawem paszowym i żywnościowym, regułami dotyczącymi zdrowia i dobrostanu zwierząt: sprawozdania z audytów w państwach członkowskich i państwach trzecich są publicznie dostępne na stronie internetowej Komisji⁶. Zachęcamy Komisję Europejską do rozważenia upublicznienia podsumowań zakończonych audytów rybołówstwa, z poszanowaniem przepisów UE dotyczących ochrony prywatności, podobnie jak ma to miejsce w innych obszarach polityki UE

Ponadto państwa członkowskie powinny powiadamiać Komisję Europejską o ostatecznych orzeczeniach w przypadku poważnych naruszeń stwierdzonych na wodach lub w portach Unii w odniesieniu do jednostek rybackich pływających pod banderą państw trzecich.

W przeszłości dane na temat wdrażania rozporządzenia w sprawie kontroli były regularnie przekazywane kluczowym zainteresowanym stronom. Na przykład przed rokiem 2009⁷ Komisja regularnie informowała Parlament Europejski i Radę o poważnych naruszeniach przepisów WPRyb, a komunikaty te zawierały szczegółowe informacje o liczbie naruszeń wykrytych przez państwa członkowskie, nałożonych sankcjach i problemach napotkanych przez właściwe organy przy wdrażaniu przepisów. Niżej podpisane zainteresowane strony zachęcają Komisję, aby w ramach rocznych sprawozdań Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa przedstawiała, między innymi, informacje o naruszeniach i działaniach następczych w sposób zagregowany w celu oceny skuteczności polityki na poziomie państwa członkowskiego i akwenu.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 roku w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 roku ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa.

³ Sprawozdanie specjalne nr 08/2017: Unijny system kontroli rybołówstwa – konieczne dalsze działania.

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 roku ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania.

⁵ Roczne sprawozdanie gospodarcze za rok 2019 na temat floty rybackiej UE (STECF 19-06), strona 23.

⁶ Patrz: http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm.

⁷ Patrz, np. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52007DC0448>; or <https://eurlex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52008DC0670>.
